

Nr 27.

Ankom till riksdagens kansli den 24 april 1925 kl. 3 e. m.

Bevillningsutskottets betänkande, i anledning av dels Kungl. Maj:ts proposition med förslag till förordning angående försäljning av vissa alkoholfria och därmed jämförliga drycker m. m. dels ock väckta motioner om ändring av 6 § 2 mom. i förordningen den 9 juni 1905 angående försäljning av tillagade, alkoholfria drycker samt maltdricka.

(2:a avd.)

I en den 6 mars 1925 dagtecknad, till bevillningsutskottets förberedande behandling hänvisad proposition, nr 141, har Kungl. Maj:t, under åberopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för samma dag, föreslagit riksdagen antaga nedan intagna förslag till

1) förordning angående försäljning av vissa alkoholfria och därmed jämförliga drycker; samt

2) förordning om ändrad lydelse av 1 § i förordningen den 11 juli 1919 (nr 406) angående försäljning av pilsnerdricka.

Beträffande vad föredragande departementschefen vid ärendets föredragning inför Kungl. Maj:t anfört till motivering för förslaget får utskottet, i den mån redogörelse ej lämnas här nedan, hänvisa till ovannämnda statsrådsprotokoll.

Till behandling i sammanhang med nämnda proposition har bevillningsutskottet upptagit två likalydande, till bevillningsutskottet hänvisade motioner om viss ändring i förordningen den 9 juni 1905 angående försäljning av tillagade, alkoholfria drycker samt maltdricka, vilka motioner blivit väckta vid riksdagens början före motionstidens utgång, den ena inom första kammaren, nr 116, av herrar *Björkman* och *Oscar Ericson*, och den andra inom andra kammaren, nr 108, av herr *Wagnsson*. I dessa motioner har hemställts,

»att riksdagen för sin del behagade besluta följande ändrade lydelse av § 6 mom. 2 i ovannämnda förordning:

2. Om utskänkning på grund av anmälan eller tillstånd enligt 3 § eller enligt 4 § idkas, vare etc. — — — till desamma.

Det vare ock förbjudet — — — eller pilsnerdricka.»

Beträffande motiveringen för sistnämnda förslag får utskottet hänvisa till motionerna.

Utskottet.
1924 års
riksdag.

I två vid 1924 års riksdag väckta motioner, I: 27 och II: 150, hemställdes, att riksdagen ville för sin del besluta sådan ändring i förordningen den 9 juni 1905 angående försäljning av tillagade, alkoholfria drycker samt maltdrycker, att för den, som icke ägde rätt till utskänkning av spritdrycker, vin eller pilsnerdrycker, skulle för erhållande av rätt till utskänkning av alkoholfria drycker eller svagdrycker erfordras Konungens befallningshavandes tillstånd. I en vid samma riksdag väckt motion, I: 79, föreslogs bland annat sådan ändring i nämnda förordning, att nykterhetsnämnderna i vederbörande kommuner skulle tillerkännas inflytande över beviljande av tillstånd till utskänkning av sistberörda slag.

Bevillningsutskottet hemställde i betänkande nr 7, att nyssnämnda motioner icke måtte föranleda någon riksdagens åtgärd, samt anförde till stöd härför i huvudsak följande. Det torde icke kunna förnekas, att åtminstone på vissa platser innehavare av nykterhetskaféer i stor utsträckning gjort sig skyldiga till överträdelser mot gällande utskänkingsbestämmelser ävensom att åtskilliga sådana kaféer kommit att tjäna som tillhåll för personer, vilka sysslade med olaga sprithandel. De missförhållanden, som sålunda förekommit, syntes emellertid inskränka sig till en del städer och andra större samhällen, medan, såvitt utskottet hade sig bekant, inom den ojämförligt största delen av landet sådana missbruk icke förekommit i någon nämnvärd omfattning. Ett inrymmande åt nykterhetsnämnderna att träffa avgörande i frågor rörande rätt att utskänka alkoholfria drycker kunde lätt alstra godtycke. Gent emot motionerna I: 27 och II: 150 ville utskottet erinra, att genom ett bifall till desamma länsstyrelsernas arbetsbörda komme att ej obetydligt ökas, medan inom flertalet län någon motsvarande fördel icke skulle vinnas. Det kunde för övrigt ifrågasättas, om den föreslagna koncessionsbestämmelsen skulle medföra någon mera avsevärd fördel. Vad särskilt beträffade den olaga sprithandeln vore det knappast antagligt, att densamma härigenom komme att inskränkas, utan bleve, därest över huvud taget någon egentlig effekt uppnåddes genom en dylik lagstiftning, följderna sannolikt endast den, att handeln förlades till andra platser än nykterhetskaféerna. Det låge i öppen dag, att inskränkingar i den allmänna näringsfriheten icke borde vidtagas, utan att särskilt starka skäl föreläge. Enligt utskottets mening hade sådana skäl icke åberopats. Det syntes snarare antagligt, att införandet av restriktiva bestämmelser å detta område skulle medföra åtskilliga icke oväsentliga olägenheter, utan att de anmärkta missförhållandena i någon större utsträckning avhjälpes.

Till bevillningsutskottets ovannämnda betänkande var fogad en av nio av bevillningsutskottets ledamöter avgiven reservation med yrkande, att riksdagen ville i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla om utredning, på vad sätt och under vilka former utskänkning av tillagade, alkoholfria drycker eller maltdrycker kunde göras beroende av utav Kungl. Maj:ts befallningshavande eller annan myndighet meddelat tillstånd, samt för 1925 års riksdag

framlägga förslag till de författningsändringar, som vid bifall härtill vore erforderliga.

Med avslag å bevillningsutskottets hemställda biföllo kamrarna reservanternas yrkande; och anmälde riksdagen i skrivelse den 8 mars 1924 (nr 42) hos Kungl. Maj:t nämnda sitt beslut.

Ifrågavarande av Kungl. Maj:t framlagda förslag till förordning angående försäljning av vissa alkoholfria och därmed jämförliga drycker har tillkommit närmast för att tillmötesgå riksdagens i dess nyssberörda skrivelse uttalade önskan. Då emellertid 1905 års förordning funnits vara i behov av omarbetning jämväl i andra avseenden än det av riksdagen berörda samt en inarbetning i gällande förordning av behövliga ändringar synts svåriligen låta sig göra, har förslag till ny förordning utarbetats. *Propositionen.*

Propositionen bygger på ett av kontrollstyrelsen uppgjort författningsförslag jämte motivering, vilken senare i huvudsakliga delar intagits i propositionen och till vilken, i den mån densamma icke i det följande beröres, utskottet får hänvisa.

Förslagets huvudsakliga innebörd är följande.

Författningsförslaget omfattar samma drycker som gällande förordning på området, vilka drycker i förslaget, med en gemensam benämning kallas alkoholfria drycker. Försäljningen av dessa drycker delas i utminuterung och utskänkning. I fråga om rätt till utminuterung avviker förslaget icke från gällande förordning. Vad åter angår rätt till utskänkning avviker förslaget så till vida från gällande förordning, att tillstånd till utskänkning erfordras utom i de fall, där sådant redan nu kräves, när länsstyrelse efter framställning av vederbörande kommunala myndighet beträffande viss kommun därom förordnat. Såsom allmänt villkor för bedrivande av utskänkning uppställs i förslaget krav på vissa personliga kvalifikationer hos den, som skall utöva utskänkningsrörelsen. Rätten för vederbörande att meddela förbud mot fortsatt utskänkningsrörelse har i någon mån utvidgats. Enligt förslaget skall besiktning av serveringsställena äga rum icke blott såsom enligt gällande förordning i stad, köping och municipalsamhälle utan även å den egentliga landsbygden, varjämte besiktningsförfarandet bringats i överensstämmelse med vad som gäller i fråga om försäljningsställen för rusdrycker och pilsnerdricka. Beträffande vissa förbrytelser mot gällande förordning har en höjning av straffsatserna föreslagits. Slutligen har ett flertal stadganden i den föreslagna förordningen i formellt avseende erhållit en avfattning, som ansluter sig till motsvarande bestämmelser i rusdrycksförsäljningsförordningen och förordningen angående försäljning av pilsnerdricka.

Behovet av det sålunda föreslagna fakultativa tillståndsförfarandet har av kontrollstyrelsen motiverats i huvudsak sålunda: Behovet av skärpta åtgärder syntes vara högst olika på skilda orter. Under det att på vissa orter missförhållanden icke alls eller endast i obetydlig utsträckning förekomme, vore förhållandena å andra orter återigen sådana, att ett kraftigare ingripande

vore påkallat. Det måste anses önskvärt, att å dylika orter en särskild prövning komme till stånd, icke allenast huruvida den person, som ville öppna utskänkningsrörelse, vore lämplig att förestå rörelsen, utan även huruvida det med hänsyn till antalet redan förefintliga ställen kunde anses tillrådigt att lämna medgivande att öppna nya; prövningen borde givetvis också avse, huruvida den ifrågasatta platsen för ett utskänkningsställe kunde anses lämplig ur ordningssynpunkt.

Över ansökan om tillstånd skall enligt förslaget länsstyrelsen inhämta yttrande av nykterhetsnämnden och därjämte i annan stad än Stockholm av magistrat och på landet av landsfiskal. Avsikten med bestämmelsen om att nykterhetsnämnderna skola höras över dylik ansökan har av kontrollstyrelsen angivits vara den, att länsstyrelserna på denna väg skola erhålla material för bedömande av sökandens lämplighet ur nykterhetsynpunkt att förestå rörelsen, varjämte dessa nämnders yttranden jämväl böra giva ledning vid bedömandet av behövligheten av den ifrågasatta rättigheten och lämpligheten av platsen för serveringslokalen.

*Utskottets
yttrande.
Allmän
motivering.*

Visserligen ställde sig, såsom ovan är omnämnt, bevillningsutskottet vid 1924 års riksdag av såväl principiella skäl som med hänsyn till de påtalade missförhållandenas mera lokala begränsning avvisande mot införande av ett tillståndsförfarande vid meddelandet av rättighet att utskänka alkoholfria drycker. Det kan dock icke förnekas — såsom även framhölls av 1924 års riksdags bevillningsutskott — att åtminstone på vissa platser innehavare av nykterhetskaféer gjort sig skyldiga till överträdelser mot gällande utskänkningsbestämmelser ävensom att åtskilliga sådana kaféer kommit att tjäna som tillhåll för personer, vilka syssla med olaga sprithandel. Utskottet har heller icke kunnat undgå att taga intryck av såväl de upplysningar i förevarande hänseende, vilka lämnades vid frågans behandling i kamrarna föregående år, som framförallt vad som framkommit vid den numera i ärendet företagna, synnerligen omfattande utredningen, och vill gärna medgiva, att ett tillståndsförfarande skulle vara av visst värde vid bekämpandet av dessa missförhållanden. Med hänsyn därtill och då åt tillståndsförfarandet icke i förslaget givits en generell omfattning, utan detsamma, i den mån det utgör en nyhet, såsom förut angivits, gjorts allenast fakultativt, anser sig utskottet icke böra vidhålla den av förra årets bevillningsutskott med avseende å införandet av ett tillståndsförfarande på förevarande område intagna avvisande hållning.

Den av kontrollstyrelsen till stöd för förslaget om införande av tillståndsförfarande lämnade, här ovan återgivna motiveringen finner sig emellertid utskottet icke kunna i visst avseende godtaga, nämligen i vad det däri förutsättes, att nykterhetsnämnderna skola vid avgivande av sina yttranden över ansökningar om tillstånd taga i särskilt övervägande behövligheten av den ifrågasatta rättigheten ävensom att länsstyrelsen skall vid prövningen av ansökan om tillstånd taga hänsyn till antalet redan förefintliga utskänkningsställen. Enligt utskottets uppfattning bör den inskränkning i den allmänna

näringsfriheten, som en författning med den i förslaget avsedda innebörden skulle medföra, icke göras strängare än som för vinnande av det därmed åsyftade ändamålet kan anses nödvändigt. Vid sådant förhållande synes nyss angivna synpunkt icke böra av vare sig nykterhetsnämnderna eller länsstyrelserna tillmätas sådan allmängiltig betydelse, som kontrollstyrelsen ifrågasatt. Det är nämligen enligt utskottets uppfattning av vikt att undvika, att innehavare av tillstånd till utskänkning av alkoholfria drycker erhålla någon av lagstiftningen gynnad privilegierad ställning, som så småningom kunde tänkas bliva av den art, att här ifrågavarande rättigheter finge ett visst handelsvärde.

Beträffande den föreslagna anordningen, enligt vilken vederbörande nykterhetsnämnd skall höras över ansökan om tillstånd till utskänkning, har utskottet icke någon erinran att framställa med hänsyn därtill, att det inflytande på ifrågavarande rättigheters meddelande, som sålunda tillerkännes nykterhetsnämnderna, endast är av rådgivande och icke bestämmande natur.

De erinringar, som utskottet i övrigt har att framställa mot förslaget, anser sig utskottet lämpligen böra ange vid de särskilda paragraferna. I den mån utskottet icke har någon erinran att göra, torde något särskilt omnämnande av paragrafernas innehåll icke erfordras.

*Speciell
motivering.*

Förslag till förordning angående försäljning av vissa alkoholfria och därmed jämförliga drycker.

4 §.

I paragrafen användes beteckningen »rusdrycker» för vad som i motsvarande bestämmelse i nu gällande förordning benämnes »spritdrycker, vin». Då det föreslagna uttrycket ansluter sig till den genom 1917 års rusdrycksförsäljningsförordning genomförda terminologien, har utskottet givetvis icke någonting att däremot erinra, men vill i förtydligande syfte anmärka, att den föreslagna lydelsen av paragrafen icke får så fattas, att icke även den, som endast äger den begränsade rätt till utskänkning av rusdrycker, som består i rätt till utskänkning av vin, skulle äga rätt att utan särskilt tillstånd eller anmälan utskänka alkoholfria drycker.

9 §.

Medan gällande förordning föreskriver besiktningstvång allenast i stad, köping och municipalsamhälle skall, på sätt ävan är antytt, enligt förslaget varje utskänkningslokal, såväl i stad som å landsbygden, undergå besiktning, om den rätt, på grund varav rörelse där bedrives, förvärvats genom tillstånd eller anmälan.

Utskottet har av den verkställda utredningen icke känt sig övertygat om nödvändigheten att införa obligatorisk besiktning av utskänkningsställe, såvitt gäller den egentliga landsbygden. Ett dylikt besiktningstvång skulle

jämväl mången gång med hänsyn till de stora avstånden och därav föranledda resekostnader ställa sig oskäligt betungande för vederbörande utskänkningsinnehavare. Med hänsyn härtill har utskottet ansett sig böra föreslå, att å den egentliga landsbygden besiktning skall äga rum allenast, då länsstyrelse på grund av särskilda skäl finner dylik besiktning erforderlig.

Utskottet förutsätter, att besiktningsförfarandet över huvud taget ordnas så praktiskt och billigt som lämpligen ske kan. I fall, då utskänkingslokal på grund av 11 § 1 mom. i hälsovårdsstadgan är underkastad besiktning jämväl av hälsovårdsnämnd, lärer sålunda samarbete böra anordnas mellan vederbörande besiktningsförrättare, på det att syftet med besiktningarna måtte främjas och besiktningskostnaderna i största möjliga mån nedbringas. I fall, då de i 5 § omförmälda myndigheterna skulle anse besiktning av en tilltänkt utskänkingslokal erforderlig för att kunna avgiva yttrande över gjord ansökan om utskänkningstillstånd, synes en sådan besiktning redan från början böra så anordnas, att den uppfyller de i 9 § föreskrivna villkoren, så att icke ytterligare en besiktning må bliva nödig, därest ansökan skulle bifallas. I fråga om besiktning, varom länsstyrelse förordnar, torde länsstyrelsen böra äga befogenhet att bestämma om besiktningens hållande genom lämplig person, och förutsätter utskottet, att om och i den mån dylik besiktning föranleder kostnad, densamma skall i likhet med vad som föreskrivits om kostnad för besiktning i stad gäldas av rättighetens innehavare med belopp, som bestämmes av länsstyrelsen.

13 §.

*Motionerna
I: 116 och
II: 108.*

Gällande förordning innehåller icke något förbud mot att låta rusdrycker eller pilsnerdricka förtäras eller förtära dylika drycker vid sådan allmän sammankomst eller tillställning, där tillfälligtvis alkoholfria drycker må utan särskilt tillstånd eller anmälan utskänkas.

Vid innevarande riksdag ha emellertid, såsom förut är anført, väckts två likalydande motioner, I:116, av herrar Björkman och Oscar Ericson, och II:108, av herr Wagnsson, om viss ändring i nämnda förordning i syfte att stadga förbud däremot.

I föreliggande förslag har åt 13 § givits en avfattning, enligt vilken lokal eller plats, där dylik allmän sammankomst eller tillställning äger rum, innefattas i utskänkingsställe, varest enligt paragrafen rusdrycker eller pilsnerdricka icke må förtäras. Därest förslaget i denna del antages, blir tydligen det med motionerna avsedda syftet tillgodosett.

Mot den av Kungl. Maj:t föreslagna avfattningen av denna paragraf har utskottet intet annat att erinra än att det synes utskottet erforderligt att i detta sammanhang närmare klarlägga, vad som menas med utskänkingsställe. Enligt utskottets uppfattning bör därmed förstås, förutom utskänkingslokal, allenast sådant område, varest för utskänkningens bedrivande särskilda anordningar vidtagits eller som kringgårdats eller på

annat sätt utmärkts. I anslutning härtill har paragrafen något omformulerats.

Med den av utskottet sålunda intagna ståndpunkten till propositionen i denna del anser utskottet sig hava besvarat nyssnämnda motioner.

14 §.

Tillstånd till utskänkning skall enligt förslaget meddelas av länsstyrelse att gälla tillsvidare. Uppenbarligen i anslutning härtill har i propositionen, 14 § 1 mom., föreslagits, att tillståndet må av länsstyrelsen återkallas, då skäl därtill föranleda. Till ökad trygghet för rörelsens innehavare synes dock utan olägenhet för det allmänna länsstyrelses befogenhet att återkalla tillstånd kunna begränsas till sådana fall, som avses i 2 mom. av denna paragraf. Vad nu sagts torde ock böra gälla vid länsstyrelses meddelande av utskänkingsförbud för viss tid. I enlighet härmed har denna paragraf omredigerats.

Övergångsstadganden.

Utskottet anser sig böra uttala den förväntan, att Kungl. Maj:t skall vidtaga särskilda åtgärder i ändamål, att kännedomen om bestämmelsen i tredje stycket av övergångsstadgandena må vinna största möjliga spridning.

Förslag till förordning om ändrad lydelse av 1 § i förordningen den 11 juli 1919 angående försäljning av pilsnerdricka.

Den av Kungl. Maj:t föreslagna ändringen av pilsnerdricksförsäljningsförordningen är av formell natur och utgör en följd av den ifrågasatta huvudförordningen. Mot detta förslag har utskottet icke någon erinran att framställa.

Under återopande av vad sålunda anförts får utskottet hemställa,

A) att riksdagen, med förklarande att Kungl. Maj:ts förevarande proposition icke kunnat oförändrad bifallas, måtte i anledning av samma proposition för sin del antaga

dels I) följande såsom *utskottets förslag* betecknade förslag till

förordning angående försäljning av vissa alkoholfria och därmed jämförliga drycker.¹

Kungl. Maj:ts förslag:

Utskottets förslag:

Härigenom förordnas som följer:

Allmänna bestämmelser.

1 §.

Denna förordning avser

dels alla drycker, som äro tillagade av annat än malt och som antingen äro helt fria från alkohol eller icke innehålla mer än $2\frac{1}{4}$ volymprocent alkohol,

dels varje maltdryck, som enligt förordningen angående tillverkning och beskattning av maltdrycker är att hänföra till första klassen eller som från bryggeri utlämnas eller utlämnats på kärl, stämplat med beteckning för maltdryck av denna klass.

Drycker, som nu nämnts, kallas i denna förordning med en gemensam benämning alkoholfria drycker.

2 §.

Försäljning av alkoholfria drycker enligt denna förordning delas i utminuterung (försäljning till avhämtning, till försändning på rekvisition samt genom kringföring) och utskänkning (försäljning till förtäring på stället).

Om rätt till utminuterung.

3 §.

Utminuterung av alkoholfria drycker vare tillåten under samma villkor, som för idkande av handel i allmänhet äro gällande; dock skall angående rätt till utminuterung inom område, varom förmäles i 5 § 2 mom., gälla vad där stadgas om rätt till utskänkning inom sådant område.

Om rätt till utskänkning.

4 §.

1. Med rättighet att i viss lokal eller å viss plats utskänka rusdrycker eller pilsnerdricka följer rätt att i samma lokal eller å samma plats utskänka alkoholfria drycker.

Vid allmän sammankomst eller tillställning må alkoholfria drycker tillfälligtvis utskänkas genom föranstaltande av den, som anordnat sammankomsten eller tillställningen.

¹ Vid återgivande av Kungl. Maj:ts förslag hava de delar av förslaget, beträffande vilka utskottet föreslår ändring, kursiverats. Kursiveringar i utskottets förslag utmärka avvikelser från Kungl. Maj:ts förslag.

*Kungl. Maj:ts förslag:**Utskottets förslag:*

2. Rätt till utskänkning av alkoholfria drycker i andra fall än som avses i 1 mom. tillkommer allenast den, som erhållit bevis om tillstånd eller anmälan, varom i 5 och 6 §§ sägs.

Tillstånds- eller anmälningsbevis må ej meddelas den, som är omyndig eller i konkurstillstånd, ej heller annan än den, som gjort sig känd för ordentlighet samt prövas i övrigt vara lämplig till rörelsens utövande.

Har någon, som genom tillstånd eller anmälan förvärvat rätt till utskänkning, mer än sex månader underlåtit att begagna sig därav, anses samma rätt hava upphört.

5 §.

1. Länsstyrelse äger att efter framställning i stad av stadsfullmäktige och på landet av kommunalstämma förordna, att inom viss kommun utskänkning av alkoholfria drycker icke må bedrivas utan särskilt tillstånd.

Tillstånd till utskänkning av alkoholfria drycker erfordras ock, dels då någon vill bedriva sådan utskänkning, efter det honom meddelat förbud att utskänka alkoholfria drycker eller att försälja rusdrycker eller pilsnerdriicka upphört att gälla, eller efter det honom meddelat tillstånd att försälja rusdrycker eller pilsnerdriicka återkallats, dels då utskänkingen är avsedd att bedrivas i lokal, där utskänkingsrörelse förut bedrivits men upphört på grund av förbud eller återkallelse, som nu sagts.

Ansökan om tillstånd göres skriftligen hos vederbörande länsstyrelse samt skall innehålla uppgift å det ställe, där utskänkingen skall äga rum, och åtföljas av intyg, utvisande sökandens behörighet att idka rörelsen. Över ansökan, som rätteligen skett, skall länsstyrelsen inhämta yttrande av nykterhetsnämnden och därjämte i annan stad än Stockholm av magistrat och på landet av landsfiskal; yttrande bör innehålla bestämt till- eller avstyrkande med angivande av skälen därför. Finner länsstyrelsen ansökan av beskaffenhet att böra bifallas, meddelas tillstånd till den sökta rättigheten att gälla tills vidare.

2. Inom läger, kasernområde eller annat uteslutande för krigsmaktens behov upplåtet område må ej utskänking av alkoholfria drycker äga rum, med mindre länsstyrelse, på framställning av vederbörande befälhavare, därtill meddelat tillstånd.

3. Då tillstånd till utskänking meddelats, skall tillståndsbevis utfärdas, med angivande varest utskänkingsrättigheten må begagnas. Underrättelse härom skall meddelas vederbörande polismyndighet och nykterhetsnämnd.

6 §.

Vill någon i andra fall än som avses i 4 § 1 mom. och 5 § bedriva utskänking av alkoholfria drycker, göra därom skriftligen anmälan, Stockholm hos överståthållarämbetet, i annan stad hos magistraten och på

*Kungl. Maj:ts förslag:**Utskottets förslag:*

landet hos landsfiskalen. Anmälan skall innehålla uppgift och åtföljas av intyg, som i 5 § 1 mom. tredje stycket sägs.

Har anmälan skett i den ordning, nu sagts, och föreligger icke hinder, som avses i 4 § 2 mom. andra stycket, skall bevis utfärdas, att anmälan behörigen skett, med angivande varest utskänkingsrättigheten må begagnas. Underrättelse härom skall meddelas nykterhetsnämnden.

Förmenar någon, att magistrat eller landsfiskal obehörigen vägrat att meddela honom bevis, som nu sagts, må han hos länsstyrelsen göra framställning om åvägabringande av rättelse i det överklagade förhållandet.

7 §.

I kommun, beträffande vilken länsstyrelse förordnat, att utskänkning av alkoholfria drycker icke må där bedrivas utan särskilt tillstånd, skall rätt till utskänkning, som förvärvats på grund av anmälan, anses hava upphört att gälla sex månader efter det förordnandet delgivits rättighetens innehavare.

Ordningsföreskrifter.

8 §.

Försäljningsställe skall hållas i ordentligt skick.

9 §.

Utskänkning av alkoholfria drycker, vartill rätt förvärvats genom tillstånd eller anmälan, må ej utövas annorstädes än i lokal eller å plats, som blivit för utskänkningens bedrivande godkänd vid besiktning. Sådan besiktning hålles i stad av stadsfiskal och på landet av kronobetjänt jämte två personer, utsedda, en av nykterhetsnämnden samt en, i Stockholm av överståthållarämbetet, i annan stad av magistraten och på landet av kommunalnämnden. Besiktningsmännen skola, därest utskänkingsställe godkännes, om besiktningen utfärda bevis, vilket skall innehålla beskrivning å den besiktigade lägenheten.

9 §.

1. *I stad, köping eller municipalsamhälle må utskänkning av alkoholfria drycker, vartill rätt förvärvats genom tillstånd eller anmälan, ej utövas annorstädes än i lokal eller å plats, som blivit för utskänkningens bedrivande godkänd vid besiktning. Sådan besiktning hålles i stad av stadsfiskal och i köping eller municipalsamhälle av kronobetjänt jämte två personer, utsedda, en av nykterhetsnämnden samt en, i Stockholm av överståthållarämbetet, i annan stad av magistraten och i köping eller municipalsamhälle av kommunalnämnden eller motsvarande myndighet. Besiktningsmännen skola, därest utskänkingsställe godkännes, om besiktningen*

*Kungl. Maj:ts förslag:**Utskottets förslag:*

Innan bevis om besiktning utfärdats, må *utskänkning* ej börjas.

Kostnad för besiktningen gäldas av rättighetens innehavare med belopp, som bestämmes av länsstyrelsen.

utfärda bevis, vilket skall innehålla beskrivning å den besiktigade lägenheten.

Innan bevis om besiktning utfärdats, må *utskänknigen* ej börjas. rättighetens innehavare med belopp,

2. *Beträffande utskänkning av alkoholfria drycker i annat samhälle än i 1 mom. sägs äger länsstyrelse, då särskilda omständigheter därtill föranleda, förordna, att besiktning av utskänkningsställe skall på bekostnad av rättighetens innehavare ske, innan utskänkning må börjas eller fortsättas; skolande länsstyrelsen därvid tillika förordna om besiktningens hållande genom lämplig person.*

10 §.

Ombyte av utskänkningsställe må ej ske, med mindre den myndighet, som meddelat tillstånds- eller anmälningsbevis, därtill giver sitt bifall. Grundar sig rätten till utskänkning å tillstånd, skall tillfälle att yttra sig i ärendet lämnas samma myndigheter, som blivit hörda över ansökan till utskänkningsrättigheten.

11 §.

Utskänkning av alkoholfria drycker, som bedrives på grund av tillstånd eller anmälan, må icke fortfara längre än till klockan tio eftermiddagen. Där särskilda omständigheter föranleda behov av utskänkningstidens inskränkning eller utsträckning, äger länsstyrelse därom förordna.

Vad nu är sagt gäller ej utskänkning, som äger rum å skjutsanstalt till resande.

12 §.

Vid all försäljning, vare sig utminutering eller utskänkning, må malt-dryck, som avses i denna förordning, icke på försäljningsstället förvaras på andra kärl än dem, å vilka den utlämnats från bryggeriet, ej heller av säljaren påspädas eller på annat sätt beredas.

Maltdryck må ej heller utlämnas, där den veterligen är försatt med något för hälsan skadligt ämne eller med sackarin.

På försäljningsställe må ej finnas hembryggd maltdryck.

Kungl. Maj:ts förslag:

13 §.

A ställe, där utskänkning av alkoholfria drycker idkas utan samband med utskänkning av rusdrycker eller pilsnerdricka, vare förbjudet att låta sistnämnda slag av drycker eller ersättningsmedel därför förtäras eller att hava dessa förvarade i utskänkingslokalen eller eljest på sådant sätt, att gästerna äga tillgång till desamma.

Det vare ock förbjudet för gäst att *å sådant utskänkingsställe* förtära rusdrycker eller pilsnerdricka eller ersättningsmedel därför.

14 §.

1. *Då skäl därtill föranleda*, äger länsstyrelsen återkalla tillstånd till försäljning eller för viss tid meddela förbud mot utskänkning av alkoholfria drycker.

2. *Bedrives å utskänkingsställe osedlighet, eller visar sig sådant ställe utgöra tillhåll för personer, som dömts för olovlig befattning med rusdrycker, eller finnes innehavaren vara oförmögen att upprätthålla god ordning i utskänkings-*

Utskottets förslag:

13 §.

I lokal, där utskänkning av alkoholfria drycker idkas utan samband med utskänkning av rusdrycker eller pilsnerdricka, vare förbjudet att låta sistnämnda slag av drycker eller ersättningsmedel därför förtäras eller att hava dessa förvarade i utskänkingslokalen eller eljest på sådant sätt, att gästerna äga tillgång till desamma. Det vare ock förbjudet för gäst att *i sådan utskänkingslokal* förtära rusdrycker eller pilsnerdricka eller ersättningsmedel därför.

Vad nu är stadgat skall äga motsvarande tillämpning i fråga om utskänkning utomhus inom område, som för utskänkningens bedrivande är särskilt iordningställt.

14 §.

1. *Bedrives å försäljningsställe osedlighet, eller visar sig sådant ställe utgöra tillhåll för personer, som dömts för olovlig befattning med rusdrycker, eller finnes innehavaren vara oförmögen att upprätthålla god ordning i försäljningslokalen, eller föranledas av försäljningen oordningar i närheten av försäljningsstället*, äger länsstyrelsen återkalla tillstånd till försäljning eller för viss tid meddela förbud mot utskänkning av alkoholfria drycker.

2. *I fall, som i 1 mom. sägs, må ock i annan stad än Stockholm magistraten och på landet kommunalnämnden förbjuda utskänkingsfortsatta bedrivande. Beslutet därom gånge genast i verkställighet men skall, vid äventyr att förbudet*

Kungl. Maj:ts förslag:

lokalen, eller föranledas av utskänknings- oordningar i närheten av utskänkningsstället, må i annan stad än Stockholm magistraten och på landet kommunalnämnden förbjuda utskänkningens fortsatta bedrivande. Beslutet därom gånge genast i verkställighet men skall, vid äventyr att förbudet eljest går åter, senast inom åtta dagar underställas prövning av länsstyrelsen, som har att för viss tid fastställa förbudet eller ock att upphäva detsamma.

Utskottets förslag:

eljest går åter, senast inom åtta dagar underställas prövning av länsstyrelsen, som har att för viss tid fastställa förbudet eller ock att upphäva detsamma.

15 §.

Vid ting, uppbördsstämma, inskrivningsförrättning, vapenövningsmöte, marknad, torgdag, auktion, arbetsinställelse eller där trupp är för flera dagar sammandragen, så ock vid annan till större folksamling ledande förrättning, ävensom då eljest skäligen kan befaras, att öppethållande av utskänkningsställe kan föranleda oordningar, eller då utskänkning visar sig föranleda sådana, må länsstyrelse ävensom i stad polismyndighet samt å landet kronobetjänt och kommunalnämnd för visst tillfälle förbjuda bedrivandet av eljest tillåten utskänkning av alkoholfria drycker eller för sådant tillfälle föreskriva de inskränkningar i samma utskänkning, som kunna finnas nödiga.

16 §.

1. Över länsstyrelses beslut, varigenom tillstånd till försäljning återkallats eller förbud däremot fastställts eller meddelats, må klagan ej föras.
2. Beslut om återkallelse av tillstånd till försäljning eller om förbud däremot skall delgivas rörelsens innehavare eller, i hans frånvaro, den, som besörjer försäljningen. Underrättelse om beslutet skall meddelas nykterhetsnämnden ävensom, såvitt beslutet avser försäljning inom område, varom förmäles i 5 § 2 mom., vederbörande befälhavare, så ock, där länsstyrelse fattat beslutet, jämväl polismyndigheten i orten.

Ansvarsbestämmelser m. m.

17 §.

1. Den, som försäljer alkoholfria drycker utan att äga rätt därtill enligt denna förordning, straffes för olovlig försäljning med böter från och med tio till och med etthundra kronor.
2. Fortsätter någon med försäljning, oaktat återkallelse av meddelat

*Kungl. Maj:ts förslag:**Utskottets förslag:*

tillstånd därtill eller förbud däremot delgivits honom, böte dubbelt mot vad i 1 mom. är sagt.

3. Förbryter sig någon mot vad i 9 eller 13 § är föreskrivet, eller utövar någon utskänkning av alkoholfria drycker å otillåten tid, böte från och med tio till och med etthundra kronor.

4. Överträder någon de i 8 eller 12 § givna bestämmelser, skall han, där gärningen ej är i annan författning med straff belagd, straffas med böter från och med fem till och med trettio kronor.

18 §.

Den, som under tid, då han är ställd under tilltal för förseelse mot denna förordning, fortsätter samma förseelse, skall, när han därtill varder lagligen förvunnen, för varje gång stämning därför utfärdats och delgivits, dömas till de böter, som äro stadgade för sådan förseelse.

19 §.

Om husbondes ansvarighet för förseelse, som mot denna förordning begås av hans hustru, husfolk eller i hans arbete antagen person, om böters förvandling och fördelning, om rätt att anställa åtal, om övervakande i övrigt av förordningens efterlevnad, om domstol, där överträdelser av densamma skola åtalas, samt om rättegångsförfarandet i sådana mål skall i tillämpliga delar lända till efterrättelse vad i gällande förordning angående försäljning av rusdrycker stadgas.

20 §.

Vad enligt denna förordning tillhör stadsfullmäktiges handläggning tillkommer i stad, där stadsfullmäktige ej finnas, allmän rådstuga; och skall vad som tillhör kommunalstämmas handläggning tillkomma kommunalfullmäktige, där sådana finnas.

Vad i denna förordning är stadgat i avseende å magistrat vare i stad, där magistrat ej finnes, gällande om den för sådan stad särskilt tillsatta styrelse; och skall vad enligt denna förordning tillhör magistrats handläggning tillkomma poliskammare i stad, där sådan finnes.

Övergångsstadganden.

Denna förordning, varigenom förordningen den 9 juni 1905 angående försäljning av tillagade, alkoholfria drycker samt maltdricka upphäves, träder i kraft den 1 januari 1926.

Åtgärder, som före sistnämnda dag erfordras i avseende å ordnandet av utskänkning enligt denna förordning, skola vidtagas i enlighet med bestämmelserna i densamma.

Är någon på grund av förordningen den 9 juni 1905 i utövning av

Kungl. Maj:ts förslag:

Utskottets förslag:

rättighet till utskänkning, och vill han därmed fortfara även efter det denna förordning trätt i kraft, göra därom inom utgången av år 1925 ansökan eller anmälan på sätt i denna förordning är stadgat. Försummar han det, anses rättigheten hava upphört vid sistnämnda tidpunkt. Har ansökan eller anmälan gjorts, gälle rättigheten, till dess beslut i ärendet blivit honom delgivet. Vad nu är sagt äger dock ej tillämpning å den, som enligt 4 § 1 mom. i denna förordning är berättigad till utskänkning av alkoholfria drycker.

dels ock II) följande förslag till

**förordning om ändrad lydelse av 1 § i förordningen den 11 juli 1919
(nr 406) angående försäljning av pilsnerdricka.**

Häri genom förordnas, att 1 § i förordningen den 11 juli 1919 angående försäljning av pilsnerdricka skall erhålla följande ändrade lydelse:

1 §.

Med pilsnerdricka — — — andra klassen.

Vad i — — — andra klassen.

Förordningen äger ej tillämpning å maltdryck av andra klassen, som från bryggeri utlämnas eller utlämnats på kärl, stämplat med beteckning för maltdryck av första klassen.

Denna förordning träder i kraft den 1 januari 1926.

B) att ifrågasvarande motioner I:116 av herrar Björkman och Oscar Ericson samt II:108 av herr Wagnsson, om ändring av 6 § 2 mom. i förordningen den 9 juni 1905 angående försäljning av tillagade, alkoholfria drycker samt maltdricka, måtte anses besvarade genom vad utskottet ovan under *A)* hemställt.

Stockholm den 24 april 1925.

På bevillningsutskottets vägnar:

ERIK RÖING.

Närvarande: herrar Röing, Wohlin, Gustaf Nilsson i Kristianstad. Rune, Boman, Borell,
• Johan Bergman, Lithander, Bengtsson i Kullen, Lövgren i Nyborg. Björnsson,
Heyman, Alexis Björkman, Svensson i Grindstorp, Björklund, Olsson i Gävle,
Elof Ljunggren. Brännström, Ericson i Boxholm och Nilsson i Hörby.

Reservationer:

av herr *Wohlin*,
» » *Boman*,
» » *Borell*,
» » *Brännström*; samt
» herrar *Lithander* och *Bengtsson* i Kullen, vilka ansett, att utskottet
bort avstyrka såväl propositionen som motionerna.